

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/92/2021
Identifikačné číslo spisu: 3818204886
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3818204886.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. T., bývajúceho v M., F. XXX/X, zastúpeného spoločnosťou Sidor a partneri, s.r.o., Advokátskou kanceláriou so sídlom v Hlohovci, Železničná 4/A, IČO: 52 635 970, proti žalovanej PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 €, vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 18Csp/98/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. júla 2020 sp. zn. 19Co/110/2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15. júla 2020 sp. zn. 19Co/110/2019 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prievidza (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 12. apríla 2019 č. k. 18Csp/98/2018-95 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.) a vyslovil, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením (výrok II).

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia v podstatnom uviedol, že v danom spore je predmetom konania nárok podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Úspech žalobcu ako spotrebiteľa vyplýval z rozsudku tamojšieho súdu z 29. novembra 2017 č. k. 13Csp/95/2017-66, tento bol preskúmaný aj odvolacím súdom, ktorý ho vyhodnotil ako vecne správny. S poukazom na to mal žalobca právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti zodpovedá. Súd prvej inštancie preto vyhodnotil nárok žalobcu ako dôvodný. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 3, 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, a čl. 3 ods. 1, 2 CSP, o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. júla 2020 sp. zn. 19Co/110/2019

prvostupňový rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2.1. Odvolací súd v podstatnom uviedol, že z ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) je zrejmé, že v ňom upravený nárok na finančné zadosťučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy. Pre jej priznanie preto nepostačuje zistenie porušenia práva (a jeho úspešné uplatnenie na súde), ale je nevyhnutné, aby tu bola daná aj existencia nemajetkovej ujmy, ktorá v príčinnej súvislosti s porušením práva vznikla. Pre úspešné uplatnenie takejto nemajetkovej ujmy v súdnom konaní je potom nevyhnutné, aby bola jej existencia tvrdená a aby bola takáto ujma preukázaná ako skutočná. Samotný záver súdu prvej inštancie, že žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva, nie je záverom o skutočnej existencii takejto ujmy a pre priznanie finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je dostatočný. Tieto skutočnosti automaticky, bez ďalšieho neznamenujú ujmu na strane žalobcu.

2.2. Ďalej uviedol, že princíp "v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa", vychádzajúci z potreby chrániť spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu nemožno absolutizovať, pričom pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia už predmetom konania nie je zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom (teda spotrebiteľská zmluva), ale zodpovednostný vzťah dodávateľa voči spotrebiteľovi. V tomto vzťahu je na spotrebiteľovi, ak žiada od dodávateľa finančné zadosťučinenie, aby preukázal naplnenie predpokladov podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, teda porušenie práva alebo povinnosti a zodpovednosť dodávateľa za toto porušenie. V konaní však neboli žalobcom predložené a ani navrhované žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by preukazovali fakt, že utrpel porušením povinností žalovaného ujmu, neuviedol, aké konkrétne jeho práva resp. svoje povinnosti mal žalovaný porušiť. Samotná skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala niektoré podstatné náležitosti podľa zákona, síce v širšom zmysle možno označiť ako porušenie povinnosti uviesť v zmluve náležitosti podľa zákona, nejde však o porušenie výslovne formulovanej povinnosti dodávateľa (zákon o spotrebiteľských úveroch to uvádza ako náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie ako povinnosti dodávateľa - veriteľa) a čo je podstatné, tento nedostatok sankcionuje zákon o spotrebiteľských úveroch bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Je nutné dodať, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je prostriedok slúžiaci okrem iného (možno uvažovať i o sankčnom pôsobení) k reparácii ujmy.

2.3. Odvolací súd v danej veci nemal preukázané, akú konkrétnu ujmu žalobca utrpel, keďže ju žiadnymi dôkazmi nepreukázal, a teda nebolo by možné následne ani určiť konkrétne primerané finančné zadosťučinenie, ktoré by slúžilo k reparácii (k zhojeniu, odčineniu) vzniknutej ujmy na strane žalobcu. Z uvedených dôvodov preto treba uzavrieť, že žalobca v tomto prípade neunesol dôkazné bremeno ohľadom tvrdenej ujmy, keďže dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Obo/52/2010). Za tejto situácie považoval odvolací súd priznanie finančného zadosťučinenia žalobcovi za nedôvodné.

2.4. O trovách konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP, v ktorom žiadal, aby dovolací súd napadnuté odvolacie rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po opise priebehu konania odôvodnil porušenie práva na spravodlivý proces predovšetkým nedostatkom dôvodov a arbitrárnosťou, keď odvolací súd celkom ignoroval zaužívanú súdnu prax a vo veci rozhodol diametrálne odlišne ako rozhodol dovolací súd vo veciach sp. zn. 6Cdo/389/2015 a 6Cdo/127/2017, ktoré možno považovať za ustálenú súdnu prax. Podľa tejto praxe je jedinou podmienkou pre priznanie finančného zadosťučinenia úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. alebo osobitným predpisom. Táto podmienka je splnená, ak súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti (napr. vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku bezúročného úveru). Žiadna iná podmienka nemusí existovať. Odvolací súd nerešpektoval ani jeho vlastnú rozhodovaciu činnosť (8Co/56/2019, 5Co/144/2019, 16Co/50/2019, 6Co/68/2019).

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol resp. zamietol ako nedôvodné. V podstatnom uviedla, že dôvody dovolania nespočívajú v zmätočnosti, ale v nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré nie je prípustné v dôsledku majetkového cenzu (§ 422 CSP). Uplatnila si aj nárok na náhradu dovolacích trov.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je prípustné a dôvodné, a preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

6. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). V rozpore s princípom právnej istoty a právom na spravodlivé súdne konanie je aj postup súdu, ktorý bez ďalšieho nerešpektuje precedenčnú záväznosť niektorého rozhodnutia najvyššieho súdu.

8. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súde musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súde sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

9. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky

rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t.j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

10. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

11. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

11.1. Z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP vyplýva, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11.2. Podľa § 393 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

11.3. Podľa ustanovenia § 393 ods. 3 CSP ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

12. Žalobca v podanom dovolaní predovšetkým vytýkal odvolaciemu súdu nedostatok dôvodov a arbitrárnosť, keď vo veci rozhodol diametrálne odlišne ako rozhodol dovolací súd vo veciach sp. zn. 6Cdo/389/2015 a 6Cdo/127/2017, ktoré možno považovať za ustálenú súdnu prax. Odvolací súd nerešpektoval ani jeho vlastnú rozhodovaciu činnosť [8Co/56/2019, 5Co/144/2019, 16Co/50/2019, 6Co/68/2019 (bod 3)].

13. Najvyšší súd v uznesení z 11. septembra 2019 sp. zn. 8Cdo/122/2018 už uviedol, že „záväznosť rozhodnutia súdu je jeho vlastnosť, v dôsledku ktorej má rozsudok účinky, ktoré založiť má. Právna teória i súdna prax ... rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to na jednej strane záväznosť precedenčnú alebo judikatórnu [v inej (než prejednávanej) skutkovo a právne obdobnej veci], na druhej strane záväznosť kasačnú alebo inštančnú [v tej istej (priamo prejednávanej) veci]. Samozrejme, v určitom prípade môže mať to isté rozhodnutie najvyššieho súdu zároveň účinky záväznosti oboch typov ... Základným znakom precedenčnej záväznosti je, že presahuje judikatórne hranice tej - ktorej prejednávanej veci, má všeobecný význam a týka sa bližšie neurčeného okruhu skutkovo a právne obdobných prípadov. I keď rozhodnutie najvyššieho súdu v právnom poriadku

Slovenskej republiky nemožno chápať tak, ako je v anglo-americkom právnom systéme vnímaný precedens, predsa len aj jeho rozhodnutie predstavuje určité východisko pre rozhodovanie všeobecných súdov Slovenskej republiky v iných, skutkovo a právne rovnakých alebo obdobných prípadoch. Pre precedenčnú záväznosť je typické aj to, že pri nej existuje možnosť súdu nižšej inštancie nepodriať sa právnomu názoru súdu vyššej inštancie vtedy, keď - reflektujúc právne závery vyššieho súdu vyslovené v inej právnej veci - náležite v dobrej viere vysvetlí svoj právny odklon, predostrie svoje konkurujúce úvahy a začne s rozhodnutím vyššieho súdu (judikátom najvyššieho súdu) zmysluplný právny dialóg, v rámci ktorého polemizuje s právnymi názormi vyššieho súdu a vysvetlí, prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci."

14. Najvyšší súd v uznesení z 30. januára 2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017 (napadnuté odvolacie rozhodnutie je z 15. júla 2020, pozn.) sa v rámci podaného dovolania zaoberal (aj) právnou otázkou, či možno priznať primerané finančné zadostučinenie spotrebiteľovi podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. bez toho, aby bola v konaní preukázaná existencia a výška vzniknutej ujmy a bez toho, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy. Vo svojich nosných záveroch v tejto súvislosti uviedol: „Aplikujúc režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarcia pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia ... Pre úspešné uplatnenie tohto nároku zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a ani to, aby žalobcovia preukazovali existenciu a výšku vzniknutej ujmy. Odvolací súd v tejto časti žaloby správne vec po právnej stránke posúdil, keď vychádzal zo záveru, že zákon pre priznanie finančného zadostučinenia žiadne osobitné podmienky nestanovuje ... Vo vzťahu k tejto otázke možno uzavrieť, že v prípade žaloby spotrebiteľa o primerané finančné zadostučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., zákon nevyžaduje, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľ v tomto konaní preukazoval existenciu a výšku vzniknutej ujmy."

15. Odvolací súd danú vec právne posúdil odlišným spôsobom (pozri body 15 až 18 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia) nielen od viacerých žalobcom v priebehu prvostupňového konania uvádzaných rozhodnutí nižších súdov, ale tiež od právneho posúdenia dovolacieho súdu uvedeného vyššie (bod 14), pričom zmysluplne nevysvetlil svoj právny odklon, nepredostrel svoje konkurujúce úvahy a nevedel s rozhodnutím vyššieho súdu právny dialóg, v rámci ktorého by polemizoval s právnymi názormi vyššieho

súdu a vysvetlil prečo svoj právny názor považuje za lepšie zodpovedajúci podstate prejednávanej veci (bod 13). V tomto ohľade nemôže byť na ujmu žalobcu, že na vyššie uvedené dovolacie rozhodnutie nepoukázal napr. v odvolaní, či pred odvolacím súdom, keďže bol v konaní pred prvostupňovým súdom úspešný, odvolanie nepodával a odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania. V tejto súvislosti sa žiada poukázať aj na závery uvedené v náleze ústavného súdu z 21 novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017, „že súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednaným veciam, ktoré sú v podstate identické, bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje spomínanému základnému princípu materiálneho právneho štátu“.

16. Tento nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke vady konania namietanej dovolateľom má za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené v ustanovení § 387 ods. 3 a § 393 ods. 2 a 3 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalobcu dôvodné podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom odvolacieho súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že došlo k porušeniu práva žalobcu (dovolateľa) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Táto skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). O trovách dovolacieho konania preto rozhodne odvolací súd.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.